



Bert Holm
Riigimetsa Majandamise Keskus
bert.holm@rmk.ee

Teie 22.11.2022

Meie 16.12.2022 nr 7-11/22/22913-2

Lähteülesande kooskõlastamine (Harilaid)

Esitasite kooskõlastamiseks looduskaitse lähteülesande nimetusega Harilaid-1 (tööobjekti id 101), millega on kavandatud Saaremaal Harilaiu poolsaarel raadatud ja juuritud alal puude (peamiselt kask, mänd) ja seemikute eemaldamine. Eesmärk on tagada kõrele (*Bufo calamita*) soodsad elutingimused. Töid ei tehta lindude pesitsusperioodil (15.03 kuni 31.07). Kasutatakse väikese pinnase erisurvega tehnikat, kohtades, kus võimalik, tehakse töid käsitsi. Töö käigus on eesmärgiks tagada sambla ja samblikurinde võimalikult rohke säilimine ning välditakse kogu alal ühtlast mehhaanilist häiringut. Pinnast ei freesita. Materjal viiakse ära või põletatakse.

Tööd on kavandatud Vilsandi rahvusparki Harilaiu sihtkaitsevööndis. Piirkond kuulub ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku Tagamõisa loodus- ja linnualana¹. Tegevused Vilsandi rahvusparkis on reguleeritud looduskaitseaduse (LKS) ja Vilsandi rahvusparki kehtiva kaitse-eeskirjaga².

Vilsandi rahvusparki kaitse-eesmärgiks on LKS § 26 lg 2 p-ga 4 määratud Lääne-Eesti saarestiku rannikumaastike looduse ja kultuuripärandi kaitse. Harilaiu piirkond on oluline tallamisele tundlike luitekoosluste ja kaitsealuste taimeliikide levikualana. Piirkond on samuti oluline kõre (*Bufo calamita*) elupaigana. Harilaiu poolsaarel ning selle lähistel rannikul on inventeeritud järgmised kaitsealused elupaigatüübid: püsitaimestuga liivarannad (elupaigatüübi kood 1640), esmased rannavallid (1210), eelluited (2110), valged luited ehk liikuvad rannikuluited (2120), hallid luited ehk kinnistunud rannikuluited (2130*; esmatähtis elupaigatüüp) ja metsastunud luited (2180).

Kaitse-eeskirja p 29 alusel on Harilaiu sihtkaitsevööndis lubatud valitseja (Keskkonnaameti) igakordsel nõusolekul hooldustööd kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks.

Vilsandi rahvusparki kaitsekorralduskavaga³ on kõnealusel alal kavandatud metsa raadamine eesmärgiga luidete avamine kultuuripuistu alt ja kõre rändekoridori tekitamine. Raadamine on praeguseks teostatud ja ka kännud juuritud. Kaitsekorralduskava kohaselt on vajalik Harilaiul kõre populatsiooni soodsa seisundi tagamine. Selleks on vajalik ka luitekoosluste avatuna hoidmine ja nende taasmetsastumise takistamine. Kehtiva kõre kaitse tegevuskavaga⁴ on Harilaiul kõnealusel alal samuti ette nähtud kändude juurimine ja sigimisveekogude rajamine. Oluliseks on peetud kõrele soodsate elutingimuste tagamine Harilaiu piirkonnas.

¹ VV 05.08.2004 korraldus nr 615 "Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri"

² VV 22.05.1996 määrus nr 144 „Vilsandi rahvusparki kaitse-eeskirja ning välispiiri kirjelduse kinnitamine“

³ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 11.12.2012 käskkirjaga nr 1-4.2/12/553

⁴ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 30.03.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/171

Keskkonnaamet on seisukohal, et kavandatud tegevus vastab Vilsandi rahvuspargi kaitse-eeskirjale ning on kooskõlas ala kaitse-eesmärkidega, sh kaitsekorralduskavaga. Tööd on vajalikud luitekoosluste ja kõre soodsa seisundi tagamiseks.

Oluline on arvestada, et töödega tuleb tagada olemasolevate luitekoosluste, sh neile omaste taime- ja samblikukoosluste koos muu elustikuga, säilimine. Kogu ala kattev ühetaoline tugev mehhaaniline häiring aga kahjustaks oluliselt või hävitaks need kooslused. Lähteülesandes on sellega arvestatud. Muuhulgas on tingimuseks seatud eritehnika kasutamist ning võimalusel teha tööd käsitööna.

Keskkonnaamet on kavandatud töödega nõus kaitse-eeskirja p 29 tähenduses. Tööde tegemisel tuleb arvestada lähteülesandes seatud tingimustega. Keskkonnaamet lisab täiendavalt, et materjal ladustada tööde alale nii, et see piirkonna külastajaid kõige vähem häiriks. Materjal tuleb vahetult pärast tööde lõppu alalt ära viia või põletada. Materjali jätmine hunnikutesse kauemaks kui järgmise aasta lindude pesitsusperioodi alguseks, sh taimede vegetatsiooni perioodi algus, ei ole lubatud. Lisaks tuleb tööde käigus tagada ala külastajate ohutus ning informeeritus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kadri Hänni
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Allar Liiv 5770 2448
allar.liiv@keskkonnaamet.ee